

Beste,

Ik ben het niet gewoon om persconferenties te geven. Normaal gezien is het de persmagistraat die de pers te woord staat.

Gelet echter op het feit dat er terechte vragen worden gesteld over het beleid van het hof van beroep, meen ik dat het noodzakelijk is dat ikzelf het woord neem.

In eerste instantie wens ik uiting te geven van onze verslagenheid bij het nieuws dat ons maandag bereikte i.v.m. Julie Van Espen, en ons medeleven met de familie en vrienden van Julie.

Niet alleen op menselijk vlak heeft dit nieuws ons sterk aangegrepen, wij werden ook getroffen in de kern van de waarden die wij in ons werk willen steken.

Eén van de hoofdbekommernissen van het hof van beroep te Antwerpen was juist om ervoor te zorgen dat de zaken die vóór het hof van beroep worden gebracht tijdig worden afgewerkt.

In de zaak die voor ons hof hangt en waarvan Steve B. verdacht wordt, was dit niet het geval.

* * *

Deze persconferentie wordt gehouden om antwoord te geven op alle terechte vragen die de maatschappij zich stelt.

Daarbij is het in eerste instantie van belang om volledige transparantie te geven over de zaak van 2016 waarvoor Steve B. vervolgd wordt in het hof van beroep.

Ik geef nog even de juiste data mee:

- De man werd door de rechtbank van eerste aanleg op 30.06.2017 veroordeeld tot een gevangenisstraf van 4 jaar;
- Hij heeft op 27 juli 2017 hoger beroep aangetekend tegen dit vonnis, enkel voor wat betreft de strafmaat;
- Op 31 juli 2018 heeft het openbaar ministerie ook hoger beroep aangetekend voor wat betreft de strafmaat;
- Op 27.03.2018 werd Steve B. gedagvaard door het openbaar ministerie voor de zitting van de strafkamer C2 van 09.05.2018;

- Op 09.05.2018 heeft de kamervoorzitter van de C2-kamer de zaak om organisatorische redenen uitgesteld tot de zitting van 28.11.2018, waarbij onmiddellijk ook conclusietermijnen werden vastgelegd;
- Op 03.07.2018 werd de nieuwe dienstregeling opgesteld waarbij de werking van de C2-kamer tijdelijk werd opgeschort gelet op het tekort aan raadsheren;
- In alle zaken die aldus niet konden behandeld worden werd een brief verstuurd dat de partijen niet hoefden te verschijnen op de vastgestelde dag, en dat zij opnieuw een dagvaarding zouden ontvangen met de nog later te bepalen datum.
- Op 03.04.2019 heb ikzelf de eed afgelegd als eerste voorzitter;
- Op 24.04.2019 heb ik een beschikking genomen om 3 inleidingszittingen te houden voor de vanaf 01.09.2019 opnieuw op te richten C2-kamer. Deze inleidingszittingen werden vastgelegd op 22.05.2019, 05.06.2019 en 12.06.2019, en zullen worden geleid door een raadsheer die in de huidige regeling nog zaken van een andere strafkamer behandelt;
- Ook in de zaak Steve B. werd herdaagd voor de zitting van 05.06.2019.

Dit verloop is grosso modo gekend, maar het is van belang de juiste data nog eens mee te geven.

* * *

Ondertussen zijn er in de media terechte vragen gesteld, en deze vragen moeten beantwoord worden.

1.

De eerste vraag was *“is dit normaal, dat de behandeling van een zaak voor het hof van beroep zo lang duurt?”*.

Het antwoord op deze vraag is: neen, dit is absoluut niet normaal.

Het is steeds een streefdoel van het hof van beroep geweest om de behandeltijd in strafzaken te beperken tot 6 maanden, en de gehele duur van het proces in hoger beroep (vanaf de datum van aantekenen van het hoger beroep tot de datum van de uitspraak) te beperken tot 1 jaar.

De voorgaande jaren slaagden wij hierin ook altijd.

Dit zijn de gemiddelde doorlooptijden van de afgelopen 4 jaren:

	Zaken van de correctionele rol			
gemeten op:	gemiddelde duur tussen inschrijving en fixatiedatum (dagen)	gemiddelde duur tussen fixatiedatum en eindarrest (dagen)	gemiddelde duur tussen fixatiedatum en eindarrest (maanden)	totale gemiddelde duur in maanden
31/12/2015	176	127	4,2	10,1
31/12/2016	148	140	4,7	9,6
31/12/2017	158	154	5,1	10,4
31/12/2018	152	154	5,1	10,2
gemiddelde	158,5	143,8	4,8	10,1

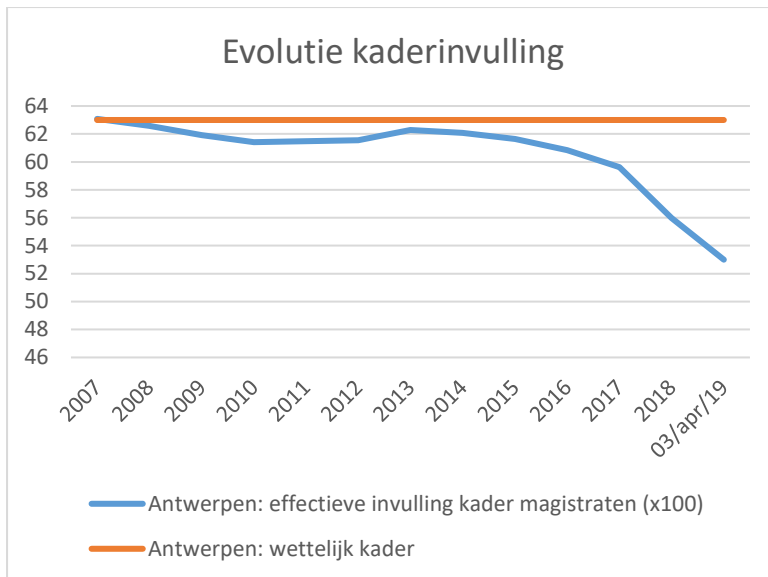
Hieruit valt af te leiden dat, vanaf de inschrijving van het hoger beroep, een strafzaak gemiddeld genomen een dikke 10 maanden duurt tot er een eindarrest is, waarbij de eerste helft van de tijd door het Parket-Generaal gebruikt moet worden om de zaak te onderzoeken, voor te bereiden en te dagvaarden, en waarbij de andere helft van de tijd door het hof van beroep gebruikt wordt om de zaak te behandelen en een arrest te schrijven. De gemiddelde behandeltijd is thans langer dan voorheen ingevolge de wettelijke bepaling die in conclusietermijnen voorziet.

2.

Waarom is het in die zaak Steve B. dan misgelopen?

Mijn voorganger heeft bij de opstelling van de dienstregeling op 03.07.2018 noodgedwongen de werking van een strafkamer moeten opschorten, wegens een tekort aan correctionele magistraten.

Voordien was er reeds een burgerlijke kamer gesloten gelet op het tekort van magistraten (de 17de burgerlijke kamer), maar in de zomer 2018 was de situatie dermate dramatisch dat er gewoon niet genoeg raadsheren meer waren om alle strafkamers te doen draaien (zie onderstaande tabel: de vermindering van de magistraten tussen 2018 en 2019 was in de zomer 2018 reeds goed gekend, omdat het reeds geweten was dat er bijkomend 6 collega's in de eerstvolgende 6 maanden met pensioen zouden gaan, waaronder 4 strafrechters in beroep. Het pensioen wordt gebruikelijk een jaar op voorhand aangevraagd.).

Wetende dat die 6 magistraten tussen 01.09.2018 en 01.03.2019 met pensioen zouden gaan, en dat het hierbij juist om 4 strafrechters in beroep ging, zonder dat er in tijdige vervanging voorzien werd, waren er gewoon niet genoeg bevoegde magistraten meer om de strafkamers te bemannen.

Ik heb kunnen lezen dat het niet verboden is dat burgerlijke magistraten strafzaken zouden behandelen. Dat is correct, maar wij zijn een hof van beroep: men gaat niet akkoord met de beslissing van de strafrechter en gaat daartegen in beroep. Iedereen heeft recht op een beroepsrechter die het strafrecht door en door kent. Inderdaad, dokters zijn dokters, maar als iemand moet bevallen gaat die naar de gynaecoloog en niet naar de oogarts.

De beslissing werd genomen om de C2-kamer tijdelijk te sluiten omdat dit de strafkamer was, die het grootste aantal niet gespecialiseerde strafzaken behandelde.

3.

Wat gebeurde er dan met die strafzaken die vanaf 01.09.2018 niet meer konden behandeld worden doordat de kamer niet meer was ingericht?

Er werd in juli en augustus 2018 een brief verstuurd aan alle partijen dat zij niet hoefden te verschijnen op de vastgestelde dag, en dat zij opnieuw een dagvaarding zouden ontvangen met de nog later te bepalen datum.

Op 03.04.2019 heb ikzelf de eed afgelegd als eerste voorzitter en op 24.04.2019 heb ik reeds een beschikking genomen om in buitengewone zittingen 3 inleidingszittingen te houden voor de vanaf 01.09.2019 opnieuw op

te richten C2-kamer. Deze inleidingszittingen werden vastgelegd op 22.05.2019, 05.06.2019 en 12.06.2019, en zullen worden geleid door een raadsheer die in de huidige regeling nog zaken van een andere strafkamer behandelt.

Deze beschikking kon ik nemen omdat ik reeds in mijn beleidsplan (zomer 2018) had aangegeven dat het mijn bedoeling was om de snelheid van afhandeling in strafzaken zo veel mogelijk te garanderen, niettegenstaande de onderbezetting van de kamers. Het was toen reeds de bedoeling de C2-kamer opnieuw in te richten, ongeacht de onderbezetting van ons korps. Ik citeer: *“Het is mijn duidelijke keuze dat – àls er nergens nog efficiëntiewinsten kunnen geboekt worden en àls er al moet gekozen worden – de bewaking van de doorlooptijden in de strafkamers en in de familiezaken betreffende minderjarigen, prevaleert op de bewaking van de andere doorlooptijden. Deze zaken hebben immers de meest ingrijpende menselijke en algemeen maatschappelijke impact.”*

4.

Wat zal er in de toekomst gebeuren om de tijdige afhandeling van strafzaken te garanderen?

In mijn beleidsplan van de zomer 2018 beschrijf ik als mijn voornaamste krachtlijn:

“Via het boeken van efficiëntiewinsten in de burgerlijke afdeling (afdeling familie en jeugd inbegrepen) wordt de personeelsbezetting in de strafsectie gevrijwaard (zie p. 11-14 en p. 36).

Deze efficiëntiewinsten in de burgerlijke afdeling worden gerealiseerd:

- door de daling van het aantal inleidingen (in 2017 met 7,7% t.o.v. 2016 en zelfs met 18,5% t.o.v. 2015, met mogelijkheid tot verdere daling op termijn ingevolge de verhoging van de bevoegdheidsgrens voor de vrederechter tot 5.000 euro (art. 590 Ger. W. met ingang van 01.09.2018) (zie p. 23, 32, 36).*
- door meer enkelvoudig te laten zetelen (gewijzigd art. 109 bis Ger. W.) (zie punt 5.2., p. 29 e.v. en punt 6.3., p. 37 tot 41). “*

De bedoeling is duidelijk: uitgaande van het worst case scenario dat de wettelijke kaders toch niet ingevuld worden, moetende doorlooptijden in de strafkamers en in de familiezaken betreffende minderjarigen in alle geval gegarandeerd blijven.

5.

Is de oplossing “*de alleenzetelende raadsheer in burgerlijke zaken*”?

Eerste opmerking: het “alleen zetelen” is geen kwaliteitsbevorderende maatregel (**De Hoge Raad voor de Justitie wijst op het kwaliteitsverlies**), maar is ook een besparingsmaatregel.

Er zijn ook moeilijkheden bij het “alleen zetelen”:

- Een mogelijk toenemend probleem op het vlak van de eenheid van rechtspraak;
- Toenemende moeilijkheden om ervaring en gespecialiseerde kennis door te geven;
- nieuw benoemde raadsheren moeten minstens één jaar meervoudig zetelen (art. 210 Ger. W.)
- de gewone plaatsvervangende raadsheren mogen niet alleen zetelen (art. 321 Ger. W.) en de enkele oud-magistraten-plaatsvervangers zijn toevallig correctionalisten, zodat tijdelijke uitval uiterst moeilijk op te vangen is;

Tweede opmerking:

Ik heb in 2012 in de senaatscommissie Justitie reeds uiteengezet dat de efficiëntiewinsten die geboekt kunnen worden maximaal op 16% geraamd kunnen worden. In het hof van beroep te Antwerpen, waar reeds sedert jaren ongeveer de helft van de zaken alleen zetelend afgehandeld worden, bedraagt de efficiëntiewinst in de burgerlijke afdeling 11%.

Ons hof heeft normalerwijze 22 strafrechters in beroep en 40 burgerlijke beroepsrechters.

Om echt efficiëntiewinsten te boeken, en om de hoger vermelde moeilijkheden te vermijden, moet de invoering van de algemeen alleen zetelende raadsheer als één volledig pakket worden ingevoerd, waarbij ook alle vaststaande zaken herschikt worden. Dat is een immens werk, dat bijna een jaar voorbereiding vergt.

Dat kan pas bij de inwerkingtreding van een nieuwe dienstregeling, nu, met ingang van 01.09.2019. Mijn voorganger kon daartoe in de zomer van 2018 moeilijk beslissen, want hij ging met pensioen vanaf begin 2019 en kon niet waken over de uitvoering, die noodzakelijkerwijze met kinderziekten gepaard gaat.

6.

Er wordt hard gewerkt op het hof van beroep te Antwerpen.

Ik geef maar 2 gegevens mee:

Hoewel ons korps 50+ is, zijn er quasi geen ziektedagen: slechts 1,80% terwijl dit bij de federale overheid (6,93%) is of in de privésector (4,77%).

Onze gepensioneerden zitten zo in met de goede werking van ons hof dat zij als plaatsvervanger blijven zetelen, zelfs op ver gevorderde leeftijd. Zo doet C. Liessens (70 jaar) nog steeds vrijwillig assisenzaken.

7.

Het spijt mij dat ik op deze dag over cijfers bezig ben. OP dagen zoals vandaag past eigenlijk alleen maar ingetogenheid.

08.05.2019,

Rob Hobin.